

Henryk Marszałek

Zakład Hydrogeologii Stosowanej

Instytut Nauk Geologicznych

Uniwersytet Wrocławski

**„GRENLANDIA 2012”
WYPRAWA POLARNA UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO
ŚLADAMI PROFESORA ALFREDA JAHNA
– HONOROWEGO OBYWATELA WROCŁAWIA**

ZORGANIZOWANA POD PATRONATEM J.M. REKTORA UNIWERSYTETU
WROCŁAWSKIEGO PROF. MARKA BOJARSKIEGO I PREZYDENTA
WROCŁAWIA DR. RAFAŁA DUTKIEWICZA

Badania polarne prowadzone są przez badaczy z Uniwersytetu Wrocławskiego od ponad 50 lat. Mają więc swoją długą historię. Dotychczas obszarem eksploracji wrocławskich polarników był głównie Spitsbergen, stanowiący część Svalbardu. Grenlandia – największa wyspa świata pokryta lądolodem, nie była w okresie powojennym poligonem badawczym wrocławskich naukowców. Tradycje jednak istnieją, bowiem w latach 30-tych ubiegłego stulecia pierwszą polską wyprawę na Grenlandię zorganizował dr Aleksander Kosiba z Uniwersytetu we Lwowie, późniejszy profesor Uniwersytetu Wrocławskiego. W wyprawie tej uczestniczył również znakomity geomorfolog Alfred Jahn, profesor i były rektor naszej uczelni, oraz honorowy obywatel Wrocławia. W 1973 roku miała miejsce wyprawa naukowa Uniwersytetu Wrocławskiego pod kierunkiem doc. dr hab. Jerzego Cegły.

Nasza wyprawa była ekspedycją trzech wrocławskich hydrogeologów z Instytutu Nauk Geologicznych, przeprowadzającą badania naukowe w zachodniej części Grenlandii. W skład wyprawy weszli: dr hab. prof. Henryk Marszałek – kierownik wyprawy, dr Lech Poprawski oraz mgr Michał Rysiukiewicz – doktorant. W wyprawie również uczestniczył Michał Adamski – student ostatniego roku geologii. Ekspedycja organizowana była przy współdziałaniu Wrocławskiego Oddziału Polskiego Związku Żeglarskiego. Organizacją wyprawy z ramienia PZZ kierowała kapitan Ewa Skut. Wyprawa została objęta patronatem

przez J.M. Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego profesora Marka Bojarskiego i Prezydenta Wrocławia doktora Rafała Dutkiewicza.

Plan wyprawy zakładał rekonesans zachodniego wybrzeża Grenlandii, w pasie ograniczonym miejscowością Nuuk i wyspą Disko, przy wykorzystaniu jachtu „Stary”, na którym uczestnicy spędzili około trzech tygodni. Ten środek transportu pozwolił na dotarcie do często trudno dostępnych miejsc wykonania pomiarów hydrogeologicznych i hydrochemicznych, w tym poboru prób wody i skał do badań laboratoryjnych. Rozpoczęcie rejsu miało miejsce na początku lipca 2012 roku. Wyprawa miała więc charakter badawczo-rekonesansowy, oprócz przeprowadzenia objętych programem badań hydrogeologicznych i mikrobiologicznych w rejonie wyspy Disko, miała za zadanie sprawdzenie aktualnych możliwości przeprowadzenia w przyszłości stacjonarnej wyprawy na Grenlandię śladami profesora Alfreda Jahna i Aleksandra Kosiby. Stąd objęcie również programem obszaru fiordu Arfersiorfik, gdzie były prowadzone przedwojenne badania polarne. Jednym z zadań wyprawy grenlandzkiej jest określenie środowisk biotycznych w wodach termalnych i zimnych zachodniej Grenlandii przy współpracy z mikrobiologami z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Badania hydrogeologiczne i hydrogeochemiczne polarnego środowiska wodnego prowadzone są w Uniwersytecie Wrocławskim w ramach cyklu badań w Arktyce (m.in. klimatycznych, geomorfologicznych, glaciologicznych, biologicznych), rozpoczętych w naszej uczelni w 2003 roku po kilkuletniej przerwie. Inicjatywa wznowienia wypraw polarnych Uniwersytetu Wrocławskiego wyszła ze strony profesora Andrzeja Witkowskiego, Dziekana istniejącego wówczas Wydziału Nauk Przyrodniczych.

Działalność wrocławskich polarników w Arktyce włączona jest w nurt ogólnościatowych badań nad zmianami różnych ekosystemów, jakie zachodzą w środowiskach polarnych w związku ze zmianami klimatycznymi. Celem badań, realizowanych w okresie ostatnich kilku lat, było m.in. określenie tempa i zakresu zmian globalnych w ekosystemach tych obszarów. Badania polarne zaowocowały powstaniem licznych i znaczących publikacji naukowych a ich wyniki prezentowane były na różnych konferencjach zarówno krajowych, jak i międzynarodowych. Rola i znaczenie naszego ośrodka akademickiego rośnie w miarę zaangażowania się wrocławskich polarników w różne programy badawcze.

Mam nadzieję, że nasza ekspedycja wniesie również pewien wkład w rozwój polskich badań. Aura w okresie grenlandzkiego lata polarnego okazała się łaskawa i zaplanowane w ramach wyprawy badania udało się w pełni zrealizować.